T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI | ORTAÖĞRETİM | ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABI

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

DİN KÜLTÜRÜ VE ANLAK BİLGİSİ

9. SINIF

I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

DİN KÜLTÜRÜ VE ANLAK BİLGİSİ

9. SINIF
I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

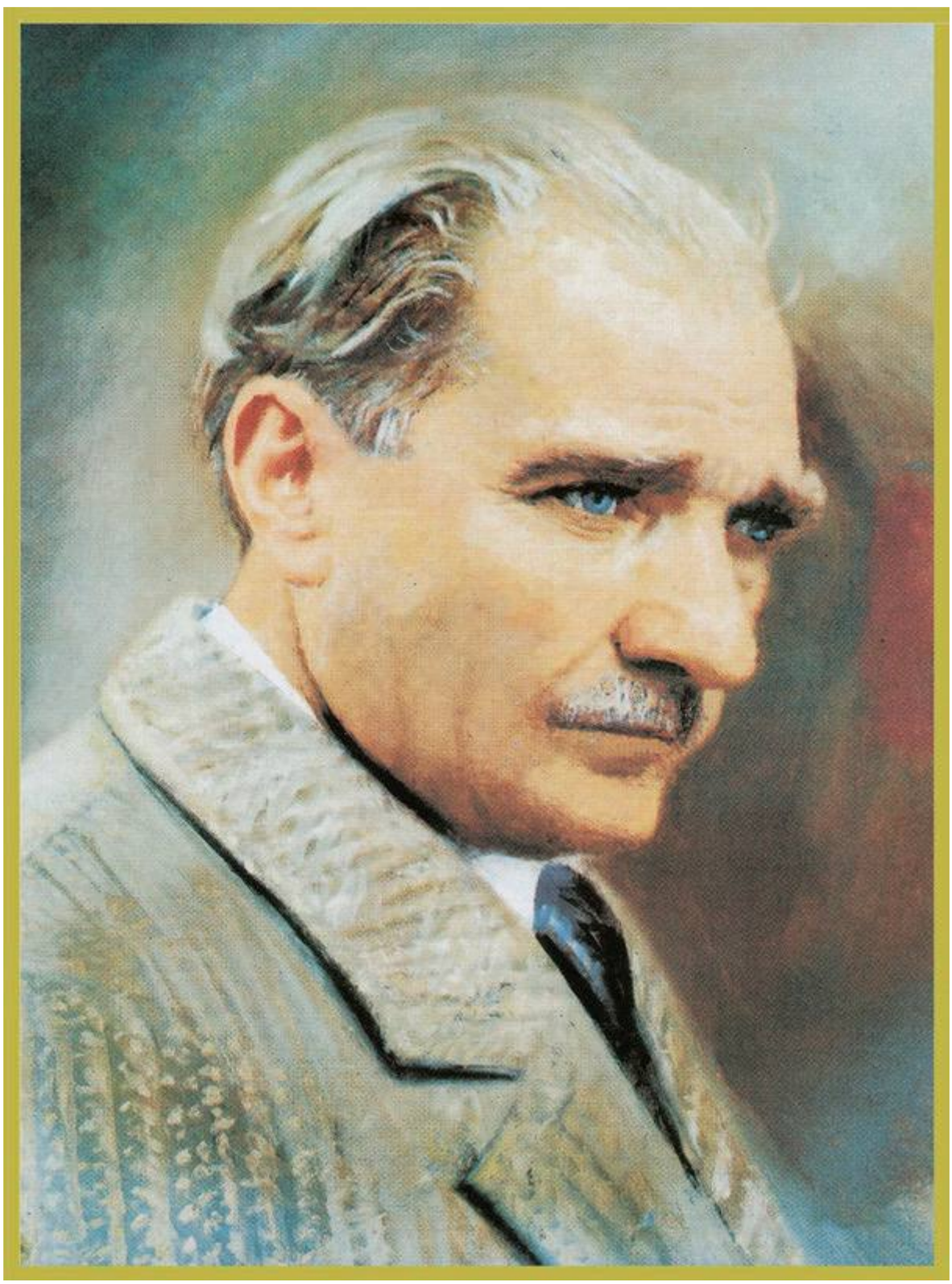

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

DKAB.9.1.1. İnsanın yaratılışını ve özelliklerini ayetlerden hareketle müşahede edebilme 9

DKAB.9.1.2. İnsanın doğruyu arayan bir varlık olarak bilgiye ulaşma yolları hakkında eleştirel düşünebilme 15

DKAB.9.1.3. Allah (cc) ile iletişimin ibadet ve dua ile sağlandığını yansıtabilme 20

DKAB.9.1.4. Rûm suresinin 17-27. ayetlerinin mesajlarını anlamada temel kaynakları kullanabilme 27

DKAB.9.2.1. İmanın mahiyetini müşahede edebilme 33

DKAB.9.2.2. İslam'ın iman esaslarını ayet ve hadisler bağlamında özetleyebilme 38

DKAB.9.2.3. İmanın bireye ve topluma kazandırdıklarını idrak edebilme 43

DKAB.9.2.4. Bakara suresinin 177. ayetindeki mesajları anlamak için Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme 48

DKAB.9.1.1. İnsanın yaratılışını ve özelliklerini ayetlerden hareketle müşahede edebilme

a) İnsanın yaratılışı ve özellikleriyle ilgili merak ettiklerini belirler.
b) İnsanın yaratılışına ve özelliklerine dair sorular sorar.
c) İnsanın yaratılışını ve özelliklerini İslam'ın temel kaynaklarından faydalanarak inceler.
ç) İnsanın yaratılışına ve özelliklerine dair çıkarımlarda bulunur.

DKAB.9.1.1

İnsanın Yaratılışı ve Özellikleri

9. sınıf öğrencisi Emin, Ramazan Bayramı'nda ailesiyle birlikte babaannesini ziyarete gitmişti. Sohbet sırasında babaannesi, aile albümlerini çıkardı. Albümde küçük kardeşi Ebru'nun doğduğu gün çekilmiş fotoğraflar da vardı. Emin, fotoğraflara bakarken kardeşinin bir zamanlar konuşamayan, yürüyemeyen ve ihtiyaçlarını tek başına karşılayamayan bir bebek olduğunu düşündü. Babaannesi fotoğrafları gösterirken "Biz insanı en güzel biçimde yarattık." Tin suresi 4. ayetini okudu. Ardından insanın zamanla birçok özelliğini geliştirdiğinden söz etti. Bu konuşma Emin'in dikkatini çekti. Eve döndüğünde Emin, Ebru'nun günlük hayattaki davranışlarını gözlemlemeye başladı. Ebru merak ettiği konular hakkında sorular soruyor, öğrendiği bilgileri ailesiyle paylaşıyor ve çevresinde olup bitenleri anlamaya çalışıyordu. Arkadaşlarıyla oyun oynarken kurallara uymaya dikkat ediyor, yaptığı bazı hatalar için özür diliyor ve kendisine verilen görevleri yerine getirmeye çalışıyordu. Kardeşini gözlemledikçe Emin'in dikkatini çeken başka ayrıntılar da oldu. Bir zamanlar hiçbir şey bilmeyen Ebru artık okuyabiliyor, araştırabiliyor, öğrendikleri üzerinde düşünebiliyor ve kendi kararlarını verebiliyordu. Üstelik yaptığı davranışların sonuçlarını da fark etmeye başlamıştı. Bu düşünceler, Emin'in insanın yaratılışı ve özellikleri hakkında daha fazla bilgi edinme isteğini artırdı. Bu merakına cevap bulmak isteyen Emin, Kur'an-ı Kerim'de insanın yaratılışı ve özellikleriyle ilgili ayetleri incelemeye karar verdi. Araştırmasına başlamadan önce aklına gelen soruları defterine not etti.

1. Emin'in insanın yaratılışı ve özellikleriyle ilgili merak ettiği sorulardan bazıları aşağıda Emin'in not defterinde verilmiştir.

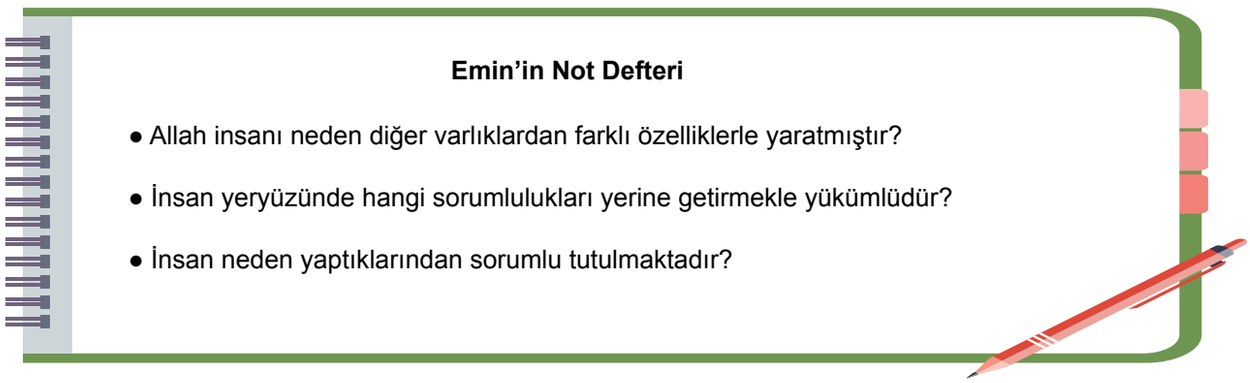

Emin'in Not Defteri

- Allah insanı neden diğer varlıklardan farklı özelliklerle yaratmıştır?
- İnsan yeryüzünde hangi sorumlulukları yerine getirmekle yükümlüdür?
- İnsan neden yaptıklarından sorumlu tutulmaktadır?

Siz de Emin'in sorularına benzer üç soru yazınız.

2. Emin, not ettiği soruların cevaplarını bulabilmek için insanın yaratılışı ve özellikleriyle ilgili bazı ayetleri incelemeye başladı.

Aşağıdaki ayetleri dikkatlice inceleyiniz. Ayetlerde vurgulanan insan özelliklerini belirleyerek ilgili kutucuğu (✓) ile işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

Ayetler	Fiziksel / Biyolojik Özellikleri	Ahlaki Özellikleri	Zihinsel, Sosyal ve Toplumsal Özellikleri
"O, insanı bir damla sudan yarattı..." (Nahl suresi, 4. ayet)			
"O, sudan bir insan yaratıp ondan soy sop ve hısımlık meydana getirendir..." (Furkan suresi, 54. ayet)			
"O hâlde seninle beraber tövbe edenlerle birlikte emrolunduğun gibi dosdoğru ol!..." (Hud suresi, 112. ayet)			
"Sonra onu şekillendirip ona ruhundan üfledi. Sizin için işitme, görme ve idrak duygularını yarattı..." (Secde suresi, 9. ayet)			
"Allah, Adem'e bütün isimleri öğretti..." (Bakara suresi, 31. ayet)			
"Antlaşma yaptığınız zaman Allah'a verdiğiniz sözü yerine getirin..." (Nahl suresi, 91. ayet)			

Emin, ayetleri okudukça insanın farklı özelliklerine dikkat çekildiğini gördü. Bunun üzerine kardeşinde gözlemlediği davranışlarla ayetlerde verilen bilgiler arasında ilişki kurmaya çalıştı.

Verilen ayetleri inceleyiniz. Ebru ile ilgili durumları bu ayetlerle eşleştirerek ilgili sure ve ayet numaralarını yazınız.

Ebru ile ilgili durumlar	Sure adı ve ayet numarası
Yeni bilgiler öğrenmesi ve öğrendiklerini anlatmaya çalışması:	
Arkadaşlarıyla oyun oynaması ve iletişim kurması:	
Kendisine verilen görevi yerine getirmeye çalışması:	

3. Emin, yaptığı gözlemler ve incelediği ayetlerden hareketle insanın özellikleri hakkında bazı sonuçlara ulaşmıştır.

Emin'in ulaştığı sonuçların doğru olup olmadığını belirleyiniz. Her yargı için ilgili kutucuğu işaretleyiniz ve nedenini verilen ayetlerden hareketle açıklayınız.

a) Allah, insana öğrenme ve bilgi edinme yeteneği vermiştir.

☐ **Doğru**

☐ **Yanlış**

Nedeni:

b) İnsan, aile ve akrabalık bağları kurabilen bir varlıktır.

☐ **Doğru**

☐ **Yanlış**

Nedeni:

c) İnsan, kendisine verilen sorumlulukları yerine getirmekle yükümlüdür.

☐ **Doğru**

☐ **Yanlış**

Nedeni:

ç) İnsan, varlığı başka hiçbir varlığa bağlı olmayan bir varlıktır.

☐ **Doğru**

☐ **Yanlış**

Nedeni:

d) İnsan yalnızca fiziksel ve biyolojik özelliklere sahip bir varlıktır.

☐ **Doğru**

☐ **Yanlış**

Nedeni:

4. Emin, yaptığı araştırmalar sırasında dikkatini çeken bir ayetle daha karşılaştı ve bu ayet üzerinde düşünmeye başladı.

> *"Şüphesiz biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar onu yüklenmek istemediler,ondan çekindiler. Onu insan yüklendi..."(Ahzab suresi, 72. ayet)*

a) Ayette geçen "emanet" **kavramı ile ne anlatılmak isteneni açıklayınız.**

b) Ayette belirtilen, insanın emaneti yüklenmesi onun hangi özelliklere sahip olduğunu göstermektedir? Bu duruma üç örnek yazınız.

c) Emanet bilincine sahip bir insanda bulunması gereken üç davranış örneği yazınız.

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.9.1.2. İnsanın doğruyu arayan bir varlık olarak bilgiye ulaşma yolları hakkında eleştirel düşünebilme

a) İnsanın doğru bilgiye ulaşması konusunda akıl ve duyuların yeterliliğini sorgular.
b) Vahyin ve peygamberin gönderiliş amacına dair akıl yürütür.
c) Akıl yürütmeyle ulaştığı çıkarımları yansıtır.

DKAB.9.1.2

HAY BİN YAKZAN'IN HAKİKAT ARAYIŞI

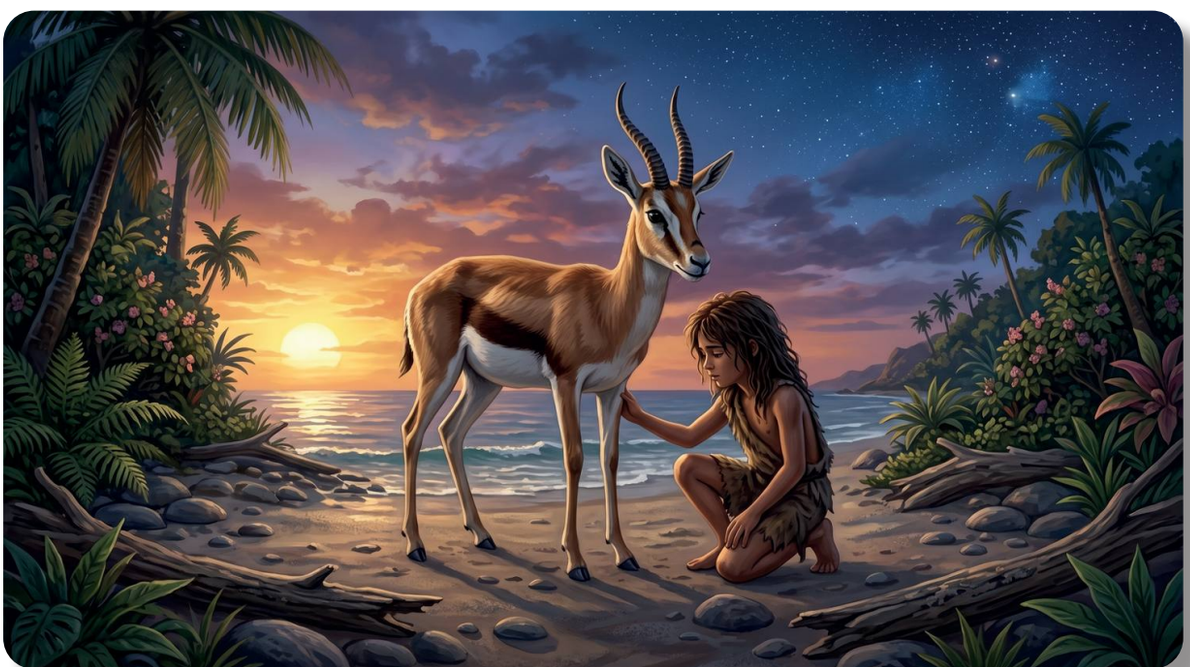

Hay bin Yakzan, insanların yaşamadığı ıssız bir adada bir ceylan tarafından büyütülmüş ve uzun yıllar herhangi bir insanla karşılaşmadan yaşamış bir çocuktur. Hiçbir eğitim almadan büyüyen Hay, çevresinde gördüğü her şeyi dikkatle gözlemlemektedir. Hayvanların davranışlarını, mevsimlerin değişimini, gece ile gündüzün birbirini takip edişini ve gökyüzündeki hareketleri merakla incelemektedir. Bir gün, kendisini büyüten ceylanın artık yaşamadığını fark eder. Daha önce canlı ve hareketli olan ceylanın artık hareket etmediğini görünce bunun sebebini düşünmeye başlar. Ceylanı dikkatlice inceler ve ona hayat veren şeyin ne olduğunu anlamaya çalışır. Bu olay, Hay'ın çevresindeki varlıklara ve olaylara farklı bir gözle bakmasına neden olur. Zamanla yaptığı gözlemler arasında bir düzen ve uyum bulunduğunu fark eder. Hay, gördükleri üzerinde düşündükçe yeni sorular sormaya başlar:

- Evrende bir düzen var mıdır?
- İnsanın yaratılışının asıl amacı nedir?
- Canlıların yaşamlarını sürdürebilmeleri için belirli ihtiyaçları var mıdır?
- Ölümden sonra ne olacaktır?

Yıllar sonra adaya Ebsal adında Müslüman bir kişi gelir. Ebsal, Hay'a konuşmayı öğretir ve ona insanların toplumsal yaşamı hakkında bilgi verir. Sohbetleri sırasında İslam dinini, Allah'ın insanlara gönderdiği peygamberleri ve vahiy yoluyla bildirilen ilahi mesajları anlatır. Hay, Ebsal'ın anlattıklarını kendi gözlem ve düşünceleriyle karşılaştırmaya başlar. Ayrıca Ebsal ile birlikte Kur'an-ı Kerim'i inceleyerek insanın doğru bilgiye ulaşmasına rehberlik eden mesajları anlamaya çalışır.

1. Hay, yıllar boyunca gözlem yaparak ve düşünerek sorularına cevap aramıştır. Ancak bazı soruların cevabına yalnızca akıl ve duyularıyla ulaşıp ulaşamayacağını merak etmektedir.

Hay'ın cevap aradığı sorular açısından akıl ve duyuların yeterli olup olmadığını değerlendiriniz. Uygun seçeneği (✓) işaretleyerek gerekçenizi yazınız.

Hay'ın Sorusu	Bu Soruya Akıl ve Duyularla Cevap Bulunabilir mi?	Gerekçe
Evrende bir düzen var mıdır?	☐ Evet ☐ Hayır	
İnsanın yaratılışının asıl amacı nedir?	☐ Evet ☐ Hayır	
Canlıların yaşamlarını sürdürebilmeleri için belirli ihtiyaçları var mıdır?	☐ Evet ☐ Hayır	
Ölümden sonra ne olacaktır?	☐ Evet ☐ Hayır	

2. Hay, yaptığı gözlemler ve Ebsal ile yaptığı sohbetler sonucunda bilgiye ulaşma yolları üzerine düşünmeye devam etmektedir.

Aşağıdaki soruları Hay'ın yaşadığı süreçten hareketle cevaplayınız.

a) Akıl ve duyuların doğru bilgiye ulaşmadaki güçlü ve sınırlı yönlerini değerlendiriniz.

b) İnsanların akıl ve duyularıyla kesin bilgiye ulaşamayacakları üç konu yazınız.

3. Hay, Kur'an-ı Kerim'i incelerken doğru bilgiye ulaşmaya rehberlik eden bazı ayetlerle karşılaşır. Bu ayetlerde verilen mesajların kendi yaşadığı tecrübelerle nasıl ilişkilendirilebileceğini düşünür.

Hay'ın araştırmaları sırasında karşılaştığı aşağıdaki ayetleri inceleyerek soruları cevaplayınız.

"Yaratan Rabbi'nin adıyla oku..." (Alak suresi, 1. ayet)

"... Eğer bilmiyorsanız bilgi sahibi olanlara sorun." (Nahl suresi, 43. ayet)

"... İnsanlara kendilerine indirileni açıklaman ve onların da düşünmeleri için sana bu Kur'an'ı indirdik..." (Nahl suresi, 44. ayet)

a) Alak suresindeki "Oku!" **emri ile Hay'ın gözlem ve tefekkür süreci arasında nasıl bir ilişki kurulabilir?**

b) Nahl suresi 43. ayette verilen mesaj, Hay'ın Ebsal ile karşılaşması açısından nasıl değerlendirilebilir?

c) Nahl suresi 44. ayetten hareketle vahyin ve peygamberlerin insan hayatındaki rolü hakkında hangi çıkarımlara ulaşılabilir?

4. Hay, uzun yıllar süren hakikat arayışı sonucunda ulaştığı düşünceleri not defterine kaydetmek istemektedir.

Aşağıdaki kavramlardan en az dördünü kullanarak Hay'ın bilgiye ulaşma yolculuğunu anlatan kısa bir değerlendirme metni yazınız.

tefekkür | ilim | vahiy | peygamber | akıl | duyular

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.9.1.3. Allah (cc) ile iletişimin ibadet ve dua ile sağlandığını yansıtabilme

a) İbadet ve dua deneyimlerini gözden geçirir.
b) İbadet ve dua deneyimlerine dayalı çıkarım yapar.
c) İbadet ve dua deneyimlerine dayalı yaptığı çıkarımları değerlendirir.

DKAB.9.1.3

RAMAZAN AYINDAN KALAN İZLER

Yaz tatilinin ilk günlerinde Ahmet, telefonundaki fotoğrafları düzenlerken hem gereksiz görüntüleri siliyor hem de yıl boyunca biriken anılarına göz atıyordu. Galerisinde gezinirken Ramazan ayında çekilmiş bazı fotoğraflarla karşılaştı.

İlk fotoğrafta ailesiyle birlikte iftar sofrasında oturuyordu. Bu kareyi görünce, ezanın okunmasına dakikalar kala yaptığı dualar aklına geldi. O günlerde bazen ailesi ve dersleri için dua ettiğini, bazen de sadece içinden geçenleri Allah'a anlatmak istediğini düşündü. İftarın ardından "Elhamdülillah." diyerek kendisine verilen nimetler için Allah'a şükrettiğini ve O'na hamdettiğini de hatırladı.

Bir başka fotoğrafta, teravih namazı çıkışında arkadaşlarıyla cami avlusunda çekilmiş bir görüntüsü vardı. Bu fotoğrafı görünce teravih namazlarından sonra hissettiği huzur yeniden zihninde canlandı.

Son fotoğrafta ise Kur'an-ı Kerim okurken çekilmiş daha önce fark etmediği bir kareyi gördü. Muhtemelen ailesinden biri habersizce çekmişti. Fotoğrafa dikkatle baktığında okuduğu ayetleri ve Kur'an-ı Kerim okurken hissettiği sakinliği hatırladı.

Ahmet, fotoğraflara baktıkça bu anıların birbirinden farklı görünmesine rağmen ortak bir yön taşıdığını fark etti. Dua ederken, namaz kılarken, Allah'a hamt ederken ve Kur'an-ı Kerim okurken Rabb'ine yöneldiğini düşündü. Böylece Ramazan boyunca yaşadığı ibadet ve dua deneyimlerinin hayatındaki yerini yeniden hissetti.

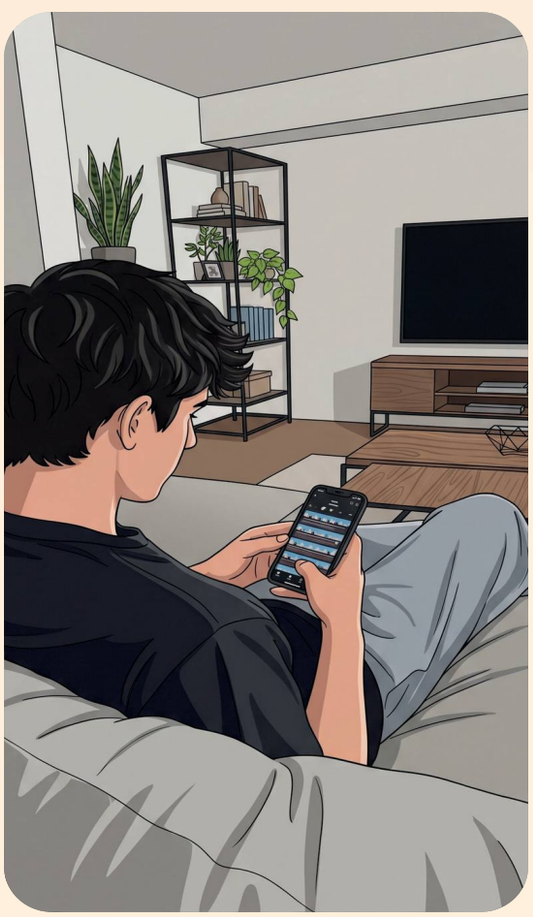

1 Ailesiyle iftar sofrasında yaşadığı dua, hamt ve şükür anı

2 Teravih namazından sonra hissettiği huzur anı

3 Kur'an-ı Kerim okuma anı

1. Ahmet, fotoğraflara baktıkça Ramazan ayında yaşadıklarını yeniden düşündü. Her fotoğrafın onun için farklı bir anlam taşıdığını içinde hissetti.

Ahmet'in hatırladığı ibadet ve dua deneyimlerini belirleyiniz. Daha sonra bunlarla ilişkilendirebileceğiniz, yaşadığınız veya çevrenizde gözlemlediğiniz farklı bir ibadet ya da dua deneyimini aşağıdaki tabloya yazınız.

	Ahmet'in Hatırladığı Deneyim	Size Hatırlattığı Farklı Bir İbadet veya Dua Deneyimi
		
		
		

2. Ahmet, Ramazan ayında yaptığı farklı ibadetleri düşündüğünde bunların ortak bir noktası olup olmadığını merak etti.

İftar öncesinde dua etmek, nimetler için Allah'a hamdetmek, teravih namazı kılmak ve Kur'an-ı Kerim okumak Ahmet'in Allah ile iletişimi hakkında hangi sonuca ulaşmasını sağlamış olabilir? Açıklayınız.

3. Ahmet, yaşadığı ibadet ve dua deneyimlerinin Kur'an-ı Kerim ve hadislerde nasıl ifade edildiğini merak eder. Bunun üzerine aşağıdaki dua örneklerini inceler.

Dua Örnekleri

1. "Hamt, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur… Yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz. Bizi dosdoğru yola ilet." (Fatiha suresi; 2, 5 ve 6. ayetler)

2. "Rabb'imiz! Bize dünyada da iyilik ver, ahirette de iyilik ver; bizi cehennem azabından koru." (Bakara suresi, 201. ayet)

3. "Ey Rabbim! Beni ve kardeşimi bağışla. Bizi rahmetine kavuştur. Sen merhametlilerin en merhametlisisin." (Araf suresi, 151. ayet)

4. "Allah'ım! Huşu duymayan kalpten, doymayan nefisten, fayda vermeyen ilimden ve kabul olunmayan duadan sana sığınırım." (Hadis)

5. "Allah'ım! Sıkıntıdan, üzüntüden, borcun ağırlığından ve insanların baskısına uğramaktan sana sığınırım." (Hadis)

Yukarıdaki ayet ve hadislerde yer alan dua örneklerini inceleyiniz. Dualarda Allah'a yönelmede hangi yönlerin öne çıktığını belirleyiniz. Daha sonra bu örnekleri Ahmet'in yaşadığı deneyimlerle ilişkilendirerek soruları cevaplayınız.

a) Her dua örneğinde Allah'a yönelmenin hangi yönlerin öne çıkmaktadır? Belirleyiniz.

b) Fatiha suresindeki ifadeler, duanın yalnızca Allah'tan bir şey istemek olmadığını nasıl göstermektedir?

c) Araf suresinin 151. ayetindeki dua ile Ahmet'in iftar öncesinde yaptığı dualar arasında nasıl bir ilişki kurulabilir?

ç) Dua örneklerinden hareketle duanın hangi durumlarda yapılabileceğine ilişkin nasıl bir çıkarımda bulunabilirsiniz?

d) Hamd ile başlayan; istek, tövbe veya sığınma içeren kısa bir dua yazınız.

4. Ahmet, fotoğrafların kendisine hatırlattığı deneyimleri Kur'an ve hadislerdeki dua örnekleriyle birlikte değerlendirir. Böylece ibadet ve duanın Allah ile iletişimdeki yeri hakkında bazı sonuçlara ulaşır.

Aşağıdaki ifadeleri Ahmet'in deneyimleri ile ayet ve hadislerden hareketle değerlendiriniz. Doğru ifadeler için "Evet", yanlış ifadeler için "Hayır" seçeneğini işaretleyiniz. "Evet" dediğiniz ifadeleri gerekçelendiriniz, "Hayır" dediğiniz ifadelerin doğrusunu yazınız.

a) Dua, insanın yalnızca sıkıntı yaşadığı zamanlarda Allah'tan yardım istenmesidir.

☐ **Evet** ☐ **Hayır**

Gerekçe:

Düzeltilmiş ifade:

b) Hamt, yalnızca "Elhamdülillah." sözünü söylemekten ibarettir.

☐ **Evet** ☐ **Hayır**

Gerekçe:

Düzeltilmiş ifade:

c) Dua etmek, ibadet etmek, tövbe etmek ve Kur'an-ı Kerim okumak Allah ile bağ kurmanın yollarındandır.

☐ **Evet** ☐ **Hayır**

Gerekçe:

Düzeltilmiş ifade:

ç) İbadet ve dua, insana zorluklarla mücadele ederken güç ve moral verebilir.

☐ **Evet** ☐ **Hayır**

Gerekçe:

Düzeltilmiş ifade:

d) Dua etmek, insanın üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesine gerek bırakmaz.

☐ **Evet** ☐ **Hayır**

Gerekçe:

Düzeltilmiş ifade:

5. Ahmet, Allah ile iletişim konusunda ulaştığı sonucu en iyi yansıtan fotoğrafı albümünün kapağında kullanmak istemektedir.

Allah ile iletişim konusunda ulaştığınız sonucu en iyi yansıttığını düşündüğünüz fotoğrafı seçiniz. Seçiminizi ibadet, dua ve Kur'an-ı Kerim kavramlarından uygun olanları kullanarak gerekçelendiriniz.

İftar sofrası

Teravih namazı çıkışı

Kur'an-ı Kerim okuma

Seçilen fotoğraf: .....

Gerekçe: .....

.....

.....

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.9.1.4. Rûm suresinin 17-27. ayetlerinin mesajlarını anlamada temel kaynakları kullanabilme

a) Rum suresinin 17-27. ayetlerinin mesajlarını anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurur.
b) Rum suresinin 17-27. ayetlerinin mesajlarını anlamada hadis kaynaklarına başvurur.

DKAB.9.1.4

DÖNÜŞ YOLUNDAKİ DÜŞÜNCELER

Yaz tatilinin son günlerinde Emre, ailesiyle birlikte dedesi ve anneannesini ziyaret ettikten sonra eve dönüyordu. Ziyaret sırasında dedesi babaannesini birbirlerine gösterdikleri sevgi ve ilgiyi gözlemlemiş, bunun aile bağları açısından önemini düşünmüştü. Dedesi hadis kitapları okumayı çok seviyor ve dikkatini çeken hadisleri zaman zaman ailesiyle paylaşıyordu. Bu ziyaret sırasında da okuduğu bazı hadisleri Emre ile paylaşmıştı. Dönüş yolunda araba camından dışarıyı izlerken çevresinde pek çok şey dikkatini çekti. Güneşin yükselmesiyle çevrenin aydınlanışını seyretti. Birkaç gün önce yağan yağmurun ardından yol kenarındaki bitkilerin yeniden canlandığını fark etti. Mola verdikleri yerlerde farklı şehirlerden gelen insanlarla karşılaştı. İnsanların konuşma biçimleri, kıyafetleri ve görünüşleri arasındaki farklılıklar ilgisini çekti. Yolculuk akşama doğru devam ederken gökyüzünde beliren yıldızları izledi. Gün içinde gözlemlediği farklı durumlar üzerinde yeniden düşündü: doğadaki değişimler, insanların farklı özellikleri, aile bireyleri arasındaki sevgi ve ilgi, evrendeki düzen… Emre, birbirinden farklı görünen bütün bunların ortak bir yönü olup olmadığını merak etti. Okullar açıldığında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde gözlemlerini öğretmeniyle paylaştı. Öğretmeni, Kur'an-ı Kerim'de insanın kendisi, diğer insanlar ve çevresindeki varlıklar üzerinde düşünmesine yönelten ayetler bulunduğunu söyledi. Rum suresinin 17-27. ayetlerinde insanın yaratılışına, insanlar arasındaki farklılıklara, eşler arasındaki sevgi ve merhamete ve doğadaki bazı olaylara dikkat çekildiğini belirtti.

Öğretmeni ayrıca Kur'an-ı Kerim'in mesajlarını anlamada Hz. Muhammed'in (sav) sözlerinin de yol gösterici olduğunu ifade etti. Emre, öğretmeninin bu açıklaması üzerine dedesinin kendisiyle paylaştığı hadisleri hatırladı. Bunun üzerine Rum suresinin 17-27. ayetlerinin mealini ve bu ayetlerle ilişkilendirilebilecek hadisleri incelemeye karar verdi.

1. Emre, yolculuk sırasında yaptığı gözlemlerin Rum suresinin 17-27. ayetlerinde nasıl ele alındığını araştırmak ister.

Diyanet İşleri Başkanlığına ait Kur'an-ı Kerim mealinden Rum suresinin 17-27. ayetlerini bulunuz. Ayetlerin meallerini aşağıdaki ilgili alanlara yazınız. Daha sonra ayetlerde dikkat çekilen konuları belirleyerek bunları Emre'nin gözlemleriyle ilişkilendiriniz ve tabloyu doldurunuz.

Rum suresi 17-27. ayetler

.....
.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

Ayet meallerinden hareketle aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Ayet/ Ayetler	Ayette Dikkat Çekilen Konu	Emre'nin Yolculuğunda Bununla İlişkilendirilebilecek Gözlem
Rum suresi 21. ayet		
Rum suresi 22. ayet		
Rum suresi 24. ayet		
Rum suresi 25-27. ayetler		

2. Emre, ayetlerin meallerini inceledikten sonra dedesinin hadis kaynağından okuyarak kendisiyle paylaştığı bazı hadisleri hatırladı.

Emre'nin dedesinden dinlediği aşağıdaki hadisleri inceleyiniz. Hadislerde verilen mesajlarla ayetlerde dikkat çekilen konular arasında ilişki kurarak tabloyu doldurunuz.

"Sizin en hayırlınız, ailesine karşı en hayırlı olanınızdır."

"Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın Arap'a; beyazın siyaha, siyahın beyaza takva dışında bir üstünlüğü yoktur."

"Güneş ve ay hiç kimsenin ölümünden ya da hayatından dolayı tutulmazlar. Lakin onlar Allah'ın ayetlerinden iki ayettir. Siz, onların tutulduklarını gördüğünüz zaman hemen namaz kılın."

Hadis	İlişkili Ayet veya Konu	Hadisin Ayetlerdeki Mesajı Anlamaya Katkısı
Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın Arap'a; beyazın siyaha, siyahın beyaza takva dışında bir üstünlüğü yoktur.		
Sizin en hayırlınız, ailesine karşı en hayırlı olanınızdır.		
Güneş ve ay hiç kimsenin ölümünden ya da hayatından dolayı tutulmazlar. Lâkin onlar Allah'ın âyetlerinden iki âyettir. Siz, onların tutulduklarını gördüğünüz zaman hemen namaz kılın.		

3. Ayetleri ve hadisleri inceleyen Emre, yolculuk sırasında dikkatini çeken olaylara artık farklı bir gözle bakıyordu. Elde ettiği bilgilerden hareketle genel bir sonuca ulaşmaya çalıştı.

Emre'nin gözlemleri, Rum suresinin 17-27. ayetleri ve hadislerde verilen mesajlar birlikte değerlendirildiğinde hangi sonuca ulaşılabilir? Açıklayınız.

4. Emre, incelediği ayet ve hadislerin yalnızca bilgi vermediğini, insanın düşüncelerine ve davranışlarına da yön gösterdiğini fark eder. Bu mesajlardan hareketle kendi hayatında nelere dikkat etmesi gerektiğini düşünür.

Siz de ayet ve hadislerden öğrendiklerinizi düşünerek aşağıdaki başlıkların her biriyle ilgili kendi hayatınıza yön verecek bir çıkarım yazınız.

İnsanın yaratılışıyla ilgili çıkarımım:
.....
.....

İnsanlar arasındaki farklılıklarla ilgili çıkarımım:
.....
.....
.....

Aile hayatıyla ilgili çıkarımım:
.....
.....
.....

Doğadaki düzenle ilgili çıkarımım:
.....
.....
.....

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.9.2.1. İmanın mahiyetini müşahede edebilme

a) İmanın mahiyetiyle ilgili merak ettiği konuları belirler.
b) İmanın mahiyetini anlayabilmek için sorular sorar.
c) İmanın mahiyetiyle ilgili konuları inceler.
ç) İmanın mahiyeti hakkındaki incelemelerinden faydalanarak çıkarım yapar.

DKAB.9.2.1

İNANMAK NE DEMEKTİR?

Bir akşam Taha, internette gezinirken "İman Nedir?" başlıklı bir söyleşiye rastladı. Programda alanında uzman kişiler imanın ne olduğu, İslam dinindeki yeri ve insan hayatına etkileri üzerine konuşuyorlardı. Programın sunucusu konuşmacılara şu soruyu yöneltti: "İman denildiğinde aklınıza ne geliyor?" Uzmanlardan biri: "Bazı insanlar imanı yalnızca Allah'ın varlığını bilmek veya inandığını söylemek olarak açıklıyor." dedi. Bir başka uzman ise: "Bazıları ise imanın güvenmek, benimsemek ve buna uygun yaşamakla ilgili olduğunu düşünüyor." ifadelerini kullandı. Bunun üzerine başka bir konuşmacı: "İman hakkında konuşurken bilgi, tasdik ve kalpten benimseme gibi kavramlar da sıkça gündeme geliyor." dedi. Sunucu daha sonra şu soruyu sordu: "Peki iman yalnızca bilgi sahibi olmak ve bunu dile getirmekten mi ibarettir, yoksa kalben benimsemeyi de gerektirir mi?" Program boyunca yapılan konuşmalar Taha'nın dikkatini çekti. İman kavramının İslam dinindeki anlamı ve insan hayatındaki yeri hakkında yapılan farklı açıklamalar onun merakını artırdı. Özellikle konuşmalarda geçen bilgi, güven, tasdik, kalpten benimseme ve davranış kavramlarının imanla nasıl bir ilişkisi olabileceğini düşünmeye başladı. Söyleşi ilerledikçe imanın yalnızca bir bilgi konusu olmayabileceğini fark etti. Programı izlerken aklında bazı sorular oluştu:

- İmanda kalpten benimsemenin nasıl bir yeri vardır?
- İman ile güven arasında nasıl bir ilişki kurulabilir?
- İman ile İslam arasında nasıl bir ilişki vardır?

Program sona erdiğinde Taha bu soruların cevaplarını merak etti. Ertesi gün Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde izlediği programdan söz etti. Öğretmeni, bu soruların imanın mahiyetini anlamaya yardımcı olabilecek önemli sorular olduğunu belirtti.

1. Taha'nın aklında birçok soru vardı. Bu sorulardan hangilerinin imanın mahiyetini anlamasına yardımcı olabileceğini düşünmeye başladı.

Aşağıdaki sorulardan size göre imanın mahiyetini anlamaya yardımcı olabilecek olanları (✓) ile işaretleyiniz.

☐ İmanda kalpten benimsemenin nasıl bir yeri vardır?

☐ İman sadece bilgi midir?

☐ İman ile güven arasında nasıl bir ilişki kurulabilir?

☐ İman ile İslam arasında nasıl bir ilişki vardır?

➢ **Seçtiğiniz sorulardan bir tanesinin neden önemli olduğunu açıklayınız.**

➢ **İmanın mahiyetini anlamaya yardımcı olacağını düşündüğünüz iki soru da siz yazınız.**

2. Taha, programda iman hakkında yapılan farklı açıklamaları yeniden düşündü. Bu açıklamalarda geçen kavramların kendisi için ne ifade ettiğini ve hangilerinin imanın mahiyetini anlamasına yardımcı olabileceğini not etmek istedi.

Programda geçen kavramları inceleyiniz. Her bir kavramın imanla nasıl ilişkili olabileceğine dair düşüncelerinizi ilgili alanlara yazınız.

Kavram	Bu Kavramın İmanla İlişkisi Hakkındaki Düşünce
Bilgi	
Güven	
Kalpten benimseme	
Tasdik (doğrulama)	
Davranış	

3. Taha, programda iman hakkında yapılan farklı açıklamalar üzerinde düşünmeye devam etti. Bu açıklamaları kendi düşüncelerinden hareketle değerlendirmeye karar verdi.

Aşağıdaki açıklamaları okuyunuz. Her bir açıklamaya katılıp katılmadığınızı belirtiniz ve düşüncenizi gerekçelendiriniz.

a. Bazı insanlar imanın yalnızca Allah'ın varlığını bilmekten ibaret olduğunu düşünüyor.

b. "Bazıları ise imanın güvenmek, benimsemek ve buna uygun yaşamakla ilgili olduğunu düşünüyor."

4. Taha, programda duyduğu açıklamaları daha iyi anlamak ve zihnindeki sorulara cevap bulmak için Kur'an-ı Kerim'deki ayetlere ve Hz. Muhammed'in (sav) sözlerine başvurmaya karar verdi.

Aşağıdaki ayetleri ve hadisi okuyunuz. Bunlardan hareketle soruları cevaplayınız.

"Bedevîler, 'İman ettik.' dediler. De ki: Siz iman etmediniz; fakat 'İslam olduk.' deyin. Çünkü iman henüz kalplerinize girmedi..." (Hucurat suresi, 14. ayet)

"Müminler ancak Allah'a ve Resulüne iman eden, sonra da şüpheye düşmeyen kimselerdir..." (Hucurat suresi, 15. ayet)

"Müminler ancak o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir. O'nun ayetleri kendilerine okunduğunda imanlarını artırır ve yalnız Rablerine tevekkül ederler." (Enfal suresi, 2. ayet)

"Mümin, insanların canları ve malları konusunda kendisinden emin olduğu kişidir." (Hadis)

a. Hucurat suresi 14. ayette geçen "İman henüz kalplerinize girmedi" ifadesinden hareketle iman hakkında hangi sonuca ulaşılabilir?

b. Hucurat suresi 15. ayete göre iman eden kişilerin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

c. Enfâl suresinin 2. ayeti, imanın insanın duyguları ve Allah'a yönelişi üzerindeki etkisi hakkında ne düşündürmektedir?

d. "Mümin, insanların canları ve malları konusunda kendisinden emin olduğu kişidir." hadisi, imanın davranışlara yansıması hakkında hangi mesajı vermektedir?

5. Taha, programda duyduğu açıklamalar ile incelediği ayet ve hadisten ulaştığı bilgileri bir araya getirdi. İman hakkında öğrendiklerini daha düzenli hâle getirmek ve imanın hangi yönleriyle ele alınabileceğini görmek istedi.

İman mahiyeti hakkında edindiğiniz bilgilerden hareketle aşağıdaki şemayı tamamlayınız.

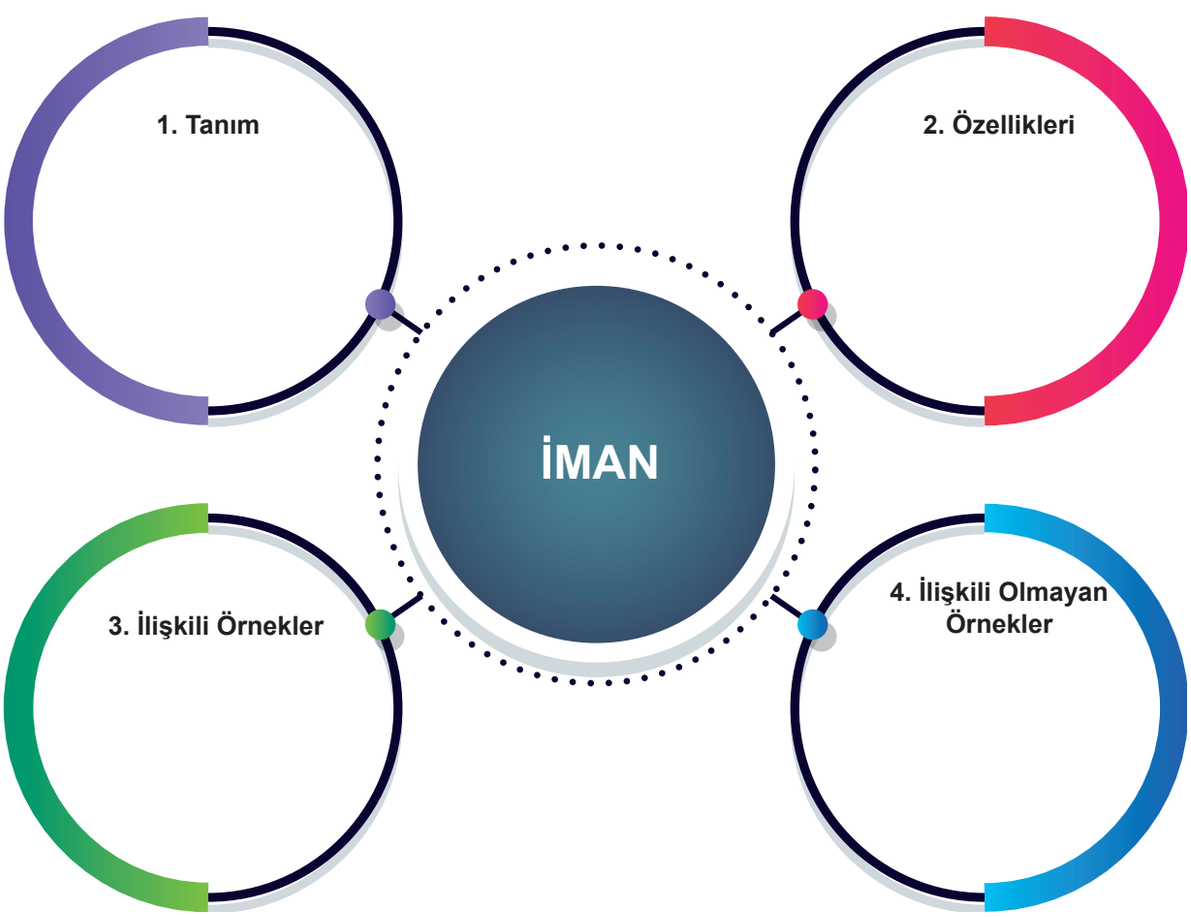

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.9.2.2. İslam'ın iman esaslarını ayet ve hadisler bağlamında özetleyebilme

a) Ayet ve hadislerden hareketle İslam'ın iman esaslarına ilişkin çözümleme yapar.
b) Ayet ve hadislerden hareketle iman esaslarını sınıflandırır.
c) Ayet ve hadislerden hareketle iman esaslarını açıklar.

DKAB.9.2.2

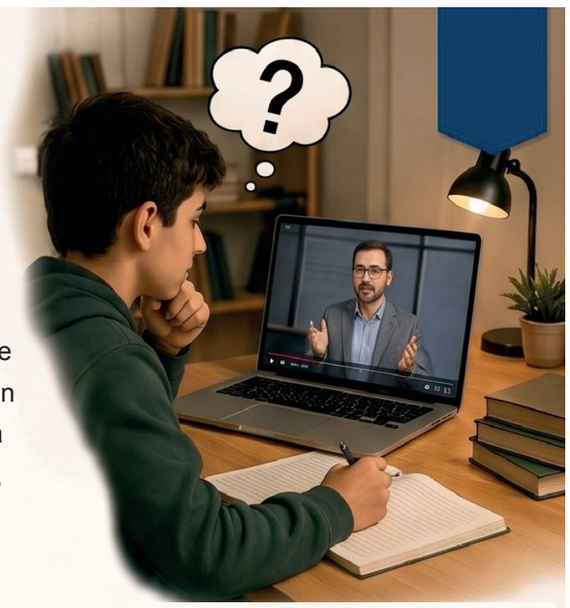

İSLAM'A GİRİŞ

Bir akşam Yusuf internette, sonradan Müslüman olan bir araştırmacının hayat hikâyesini konu alan bir röportaja rastladı. Konuşmacı, İslam'ı araştırma sürecini anlatırken şöyle dedi: "İslam'ı araştırırken iman esaslarını öğrendim. Zamanla bunların yalnızca ayrı ayrı inanılması gereken bilgiler olmadığını, birbirleriyle bağlantılı olduğunu fark ettim." Bu sözler Yusuf'un merakını artırdı. Ertesi gün okulda arkadaşlarıyla iman esasları hakkında konuşurken bir arkadaşı, "Allah'a inanıyorum ama diğer iman esaslarının neden gerekli olduğunu tam anlayamıyorum." dedi. Başka bir arkadaşı ise iman esaslarının birbirinden bağımsız olduğunu düşündüğünü söyledi. Arkadaşlarının farklı düşünceleri Yusuf'un röportajda duyduğu sözler üzerinde yeniden düşünmesine neden oldu. Yusuf eve döndüğünde şu soruyu kendine sordu: "İman esaslarından biri eksik olursa İslam'ın inanç bütünlüğü zedelenir mi?" Bu soruya cevap ararken günlük hayatta karşılaştığı bazı durumları düşündü. Bir sürecin gerçekleşmesinde farklı unsurların görev alabildiğini ve bu unsurlar arasında bir bağlantı kurulabildiğini fark etti. Aklına okulda yapılan duyurular geldi. Önemli bir duyurunun hazırlanmasından öğrencilere ulaşmasına kadar farklı aşamalardan geçtiğini ve bu süreçte çeşitli unsurların görev aldığını hatırladı. Bunun üzerine, bir duyurunun öğrencilere doğru ve eksiksiz biçimde ulaşmasını sağlayan unsurlar arasındaki bağlantı üzerinde düşünmeye başladı.

1. Yusuf, iman esasları arasındaki ilişkiyi düşünürken bir okul duyurusunun hazırlanıp öğrencilere ulaştırılma sürecini hatırlar. Bu örneğin iman esaslarını birebir açıklamadığını ancak esaslar arasındaki ilişkiyi düşünmesine yardımcı olabileceğini düşünür.

Duyuru sürecindeki unsurları ve görevlerini inceleyiniz. Her unsurla benzerlik kurabileceğiniz iman esasını belirleyerek ilgili alana yazınız.

Unsur	Görevi	İlişkilendirilen İman Esası
Gönderen	Mesajın kaynağıdır.	
Taşıyıcı	Mesajı ulaştırır.	
Mesaj	Verilmek istenen bilgidir.	
Rehber	Mesajın nasıl anlaşılacağını açıklar.	
Sonuç	Mesaja uyulup uyulmadığının değerlendirilmesidir.	
Düzen	Sürecin belirli bir ölçü içerisinde işlemesidir.	

2. Yusuf, yaptığı eşleştirmeler üzerinde düşünürken iman esaslarıyla ilgili bazı tahminlerde bulundu. Araştırmasının ilerleyen aşamalarında bu tahminlerin doğruluğunu değerlendirmek istedi.

Aşağıda Yusuf'un zihninde oluşan tahminler verilmiştir. Araştırma sonunda doğru olabileceğini düşündüklerinizin yanına (✓) koyunuz. Seçiminizin gerekçesini yazınız.

- ☐ **İman esasları birbirinden bağımsızdır.**
- ☐ **Bazı iman esasları diğerlerinin anlaşılmasına yardımcı olur.**
- ☐ **İman esaslarından biri eksik olsa da inanç sistemi değişmez.**
- ☐ **İman esasları arasında ilişki vardır.**
- ☐ **İman esasları birlikte bir bütün oluşturur.**

.....

.....

3. Yusuf, araştırmasını sürdürürken imanla ilgili bir hadis ve bazı ayetlerin dikkatini çekti. Bunları daha yakından incelemeye karar verdi.

Aşağıdaki metinleri inceleyerek verilen soruları cevaplayınız.

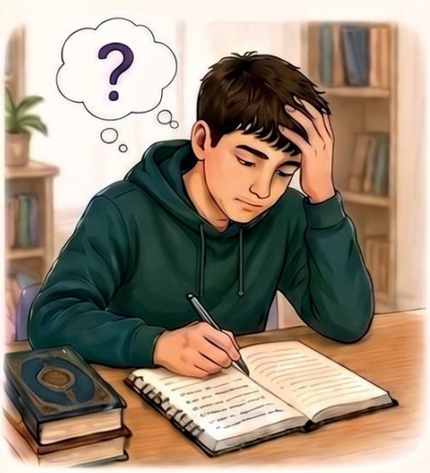

"İman; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe ve kadere iman etmendir." (Hadis)

"...Asıl iyilik, Allah'a, ahiret gününe, meleklere, kitaba ve peygamberlere inananların iyiliğidir..." (Bakara suresi, 177. ayet)

"Şüphesiz biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık." (Kamer suresi, 49. ayet)

a. Hadis ve ayetlerde geçen iman esaslarını belirleyerek yazınız.

b. Hadis ve ayetlerde iman esaslarının birlikte verilmiş olması neyi göstermektedir?

4. Yusuf, incelediği ayet ve hadislerde geçen iman esaslarını daha düzenli biçimde ele almak için notlarını yeniden gözden geçirdi.

Aşağıda verilen iman esaslarını uygun başlıkların altına yazınız.

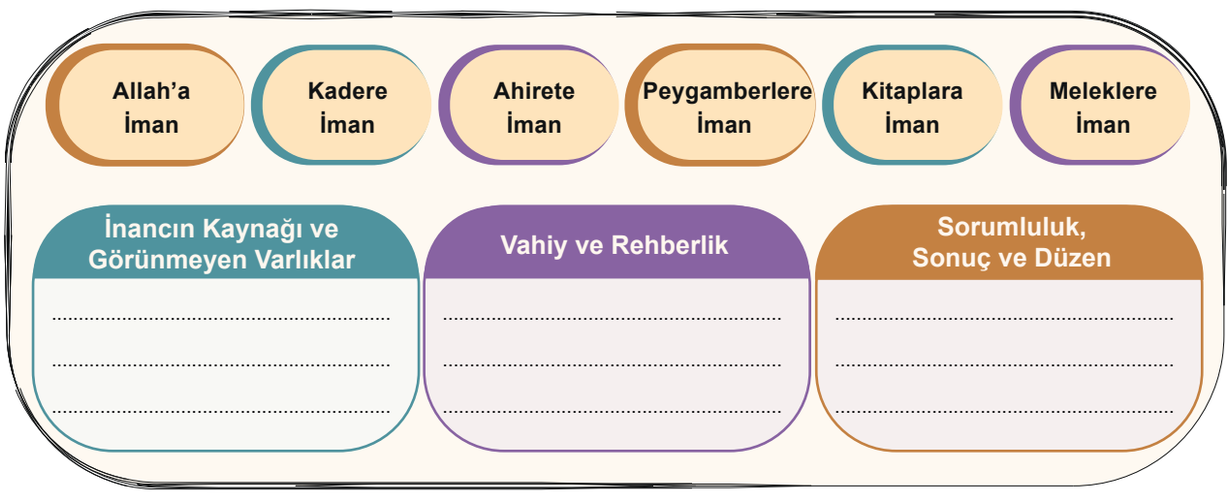

5. Yusuf yaptığı sınıflandırmanın, iman esasları arasındaki ilişkileri daha görünür hâle getirdiğini fark etti. Bunun üzerine bu esasların birbirleriyle nasıl bağlantılı olduğunu incelemeye başladı.

Aşağıdaki soruları cevaplayarak yazınız.

a) Peygamberlere iman ile kitaplara iman arasında nasıl bir ilişki vardır?

b) Meleklere iman ile kitaplara iman arasında nasıl bir ilişki vardır? Açıklayınız.

c) Kadere iman ile Allah'a iman arasında nasıl bir ilişki vardır?

6. Yusuf, araştırmasının sonuna geldiğinde başlangıçtaki düşüncelerini yeniden değerlendirdi. Artık arkadaşlarıyla yaptığı konuşmaya farklı bir bakış açısıyla yaklaşabiliyordu.

İncelediğiniz ayet ve hadislerden hareketle İslam'ın iman esaslarını ve bu esaslar arasındaki ilişkileri özetleyen kısa bir metin yazınız.

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.9.2.3. İmanın bireye ve topluma kazandırdıklarını idrak edebilme

a) İmanın bireye ve topluma kazandırdıklarıyla ilgili tefekkür sürecini gözden geçirir.
b) İmanın bireye ve topluma kazandırdıklarıyla ilgili çıkarımlar yapar.
c) İmanın bireye ve topluma kazandırdıklarıyla ilgili ulaştığı çıkarımları değerlendirir.

DKAB.9.2.3

İMANIN BİREYE VE TOPLUMA KAZANDIRDIKLARI

Mahalledeki gençlik merkezinde "İmanın Bireye ve Topluma Kazandırdıkları" konulu bir sohbet programı düzenlenir. Programa katılan konuşmacı, imanın yalnızca bireyin inanç dünyasıyla sınırlı olmadığını; insanın düşünce, tutum ve davranışlarını da şekillendirdiğini ifade eder. Bir Müslüman'ın merhametli, yardımsever, paylaşımcı ve sorumluluk sahibi olmasının, imanın davranışlara yansıyan en önemli göstergelerinden biri olduğunu vurgular. Konuşmasının bir bölümünde, "İman, kalben benimsenen ve insanın tutum ve davranışlarına yansıması beklenen bir inançtır." diyerek mahallede yaşanan bir olayı anlatır. Mahalle camisinin cemaatinden olan Hasan Amca, geçirdiği rahatsızlık nedeniyle bir süre hastanede tedavi görür. Cami imamı, bir akşam namazının ardından Hasan Amca'nın sağlık durumu hakkında cemaati bilgilendirir ve isteyenlerin ona destek olabileceğini söyler. Bunun üzerine cemaatten bazı kişiler evde yemek hazırlayıp ailesine ulaştırır, bazıları market ve eczane ihtiyaçlarını karşılar, mahalledeki gençler ise evin temizliği ve düzeniyle ilgilenir. Hasan Amca sağlığına kavuştuktan sonra kendisini ziyarete gelen yardımsever komşularına teşekkür ederek bu süreçte yalnız olmadığını hissettiğini söyler. Konuşmacı, bu örneğin yalnızca yardımlaşmayı değil, imanın insanın davranışlarına ve toplum hayatına nasıl yansıdığını da gösterdiğini ifade eder. Bu sözler Zeynep'in dikkatini çeker. İmanın insanları yardımlaşmaya, paylaşmaya ve sorumluluk almaya nasıl yönlendirdiğini; bu davranışların bireye ve topluma hangi katkıları sağladığını merak etmeye başlar. Programın sonunda konuşmacı, bu konuda Kur'an-ı Kerim'de yer alan ayetlerin ve Hz. Muhammed'in (sav) hadislerinin önemli açıklamalar içerdiğini belirtir. Bunun üzerine Zeynep, imanın bireye ve topluma kazandırdıklarını daha iyi anlayabilmek için konuyla ilgili ayet ve hadisleri incelemeye karar verir.

1. Hasan Amca'nın yaşadığı olay, Zeynep'i imanın bireye ve topluma kazandırdıkları üzerine düşünmesine başlamasını sağlar.

Hasan Amca'nın yaşadığı olaydan hareketle tabloyu doldurunuz.

Dayanışma Örneği	Bireye Sağladığı Katkı	Topluma Sağladığı Katkı
• Yemek hazırlanması • Market ve eczane ihtiyaçlarının karşılanması • Evin temizlenmesine yardım edilmesi		

2. Zeynep, konuşmacının anlattıklarını daha iyi anlayabilmek için Kur'an-ı Kerim ve hadislerde imanın bireye ve topluma kazandırdıklarıyla ilgili verilen mesajları araştırır.

Zeynep'in araştırmaları sırasında karşılaştığı hadis ve ayetler aşağıda verilmiştir. Hadis ve ayetlerde verilen mesajları sohbet programında anlatılan olayla ilişkilendirerek aşağıdaki soruları cevaplayınız.

"Müminler ancak kardeştir…" (Hucurat suresi, 10. ayet)
"… İyilik ve takva üzerinde yardımlaşın…" (Maide suresi, 2. ayet)
"Müminler, birbirlerini sevmede, birbirlerine merhamet ve şefkat göstermede, tıpkı bir organı rahatsızlandığında diğer organları da uykusuzluk ve yüksek ateşle bu acıyı paylaşan bir bedene benzer." (Hadis)

a) Sohbet programında anlatılan hangi davranışlar, ayetler ve hadiste verilen mesajlarla ilişkilendirilebilir?

b) Ayetler ve hadisten hareketle imanın bireye kazandırdığı özelliklerden üçünü yazınız.

c) Ayetler ve hadisten hareketle imanın topluma kazandırdığı değerlerden üçünü yazınız.

3. Zeynep, konuşmada anlatılan olay ve yaptığı araştırmalardan hareketle imanın bireye ve topluma kazandırdığı değerleri daha sistemli bir şekilde değerlendirmek istemektedir.

Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Her bir ifadeyi; imanın bireysel, toplumsal veya her ikisine yönelik etkisini dikkate alarak uygun sütunda işaretleyiniz.

İfadeler	Bireysel	Toplumsal	Her İkisi
İman, sabır ve tevekkül ile zorluklarla başa çıkmayı kolaylaştırır.			
İman, insanlar arasında yardımlaşma ve dayanışmayı güçlendirir.			
İman, Allah'a güven sayesinde insana huzur ve umut verir.			
İman, kardeşlik ve birlik duygusunun gelişmesine katkı sağlar.			
İman, merhametli ve paylaşımcı davranışları teşvik eder.			
İman, dürüstlük ve sorumluluk bilincini geliştirir.			

4. Zeynep, gençlik merkezindeki sohbette dinlediği örnek olay ve yaptığı araştırmalardan sonra imanın bireye ve topluma kazandırdığı değerlerin hepsinin önemli olduğunu düşünmektedir. Ancak Hasan Amca'nın yaşadığı olay açısından bu değerlerin önem sırasını belirlemek ister.

Hasan Amca'nın yaşadığı olaydan hareketle aşağıdaki değerleri önem sırasına göre merdivenine yerleştiriniz.

Bu sıralamayı yapmanızın gerekçesini açıklayınız.

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.9.2.4. Bakara suresinin 177. ayetindeki mesajları anlamak için Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme

a) Ayetin mealini bulur.
b) Ayette geçen konu ve kavramları belirler.
c) Ayette geçen konuları sınıflandırır.
ç) Ayetin içerdiği mesajlarla ilgili çıkarım yapar.
d) Ayette verilen mesajlarla ilgili çıkarımlarını kendi cümleleriyle ifade eder.

DKAB.9.2.4

GERÇEK İYİLİK BİR NEDİR?

Okulun Değerler Kulübü öğrencileri olan Zeynep, Ali ve Ömer, yaklaşan kış ayları öncesinde mahalledeki ihtiyaç sahiplerine destek olmak amacıyla bir sosyal sorumluluk projesi başlatırlar. Projenin nasıl yürütülmesi gerektiğini planlamak için kulüp odasında bir araya gelirler. Yaptıkları fikir alışverişi, iyiliğin gerçek anlamının ne olduğu ve iyilik yaparken hangi ölçütlerin gözetilmesi gerektiği üzerine verimli bir sohbete dönüşür.

Zeynep

Bence vakit kaybetmeden bir kermes düzenleyelim. Elde ettiğimiz gelirle erzak kolileri hazırlayıp ihtiyaç sahiplerine ulaştıralım. İyilik, insanların ihtiyaçlarını en kısa sürede karşılayabilmektir.

Bu çok güzel bir fikir. Ancak bence yardım yaparken dikkat etmemiz gereken bazı önemli ilkeler de var. İnsanlara karşı güler yüzlü olmak, verdiğimiz sözleri yerine getirmek ve karşılaştığımız zorluklara rağmen bu işi yarıda bırakmamak da iyiliğin önemli bir parçası.

Ali

Ömer

Haklısın. Demek ki önemli olan sadece yardım etmek değil, yardımı nasıl yaptığımızdır. Peki bir davranışın birr (gerçek iyilik) sayılabilmesi için hangi özellikleri taşıması gerekir? Yardım ederken niyetimizin, tutumumuzun ve davranışlarımızın bir önemi var mıdır?

Ahmet Öğretmen

Aslında sorduğunuz bütün bu soruların cevabı Kur'an-ı Kerim'de yer alıyor. Gerçek iyiliğin (birr) ne olduğunu; inanç, niyet ve davranış boyutlarıyla açıklayan en kapsamlı ayetlerden biri Bakara suresi 177. ayettir. Gelin, sosyal sorumluluk projenizin amaçlarını ve uygulama ilkelerini bu ayetin ortaya koyduğu ölçütler doğrultusunda birlikte belirleyelim.

1. Öğrencilere rehberlik ederek ellerindeki Kur'an-ı Kerim meallerini açmalarını veya Diyanet İşleri Başkanlığı'nın güvenilir dijital meal kaynaklarına başvurmalarını söyler.

Kulüp öğrencilerinin sorularına cevap bulmak amacıyla Diyanet İşleri Başkanlığına ait matbu veya dijital bir Kur'an-ı Kerim mealinden Bakara suresinin 177. ayetini bulunuz. Ayetin mealini aşağıdaki "Ayet Kutusu"**na yazınız.**

Ayet Kutusu

2. Bulduğunuz ayet mealini dikkatlice inceleyiniz. Ayette sadece yüzlerin doğuya veya batıya çevrilmesinin gerçek iyilik olmadığı, iyiliğin çok yönlü bir bütün olduğu vurgulanmaktadır.

Aşağıda verilen gerçek iyilik (birr) ile ilgili kavramların ayet mealindeki karşılıklarını belirleyiniz. Her kavramla ilişkili örnekleri ayetten bularak "Değerler Kulübü Not Defteri" **alanına yazınız.**

DEĞERLER KULÜBÜ NOT DEFTERİ

Ayette Geçen Konular ve Örnekler:

a)

b)

c)

d)

e)

f)

3. Zeynep, Ali ve Ömer ayette belirledikleri örneklerin farklı yönlere işaret ettiğini fark ederler. Bu örnekler arasında nasıl bir ilişki bulunduğunu daha iyi anlayabilmek için onları ortak özelliklerine göre gruplandırmaya karar verirler.

Siz de ayet mealinde belirlediğiniz örnekleri inceleyiniz. Bu örnekleri ilişkili oldukları başlıklara göre sınıflandırarak aşağıdaki tabloya yazınız.

İnanç Esası	Temel İbadet	Sosyal Hayat	Ahlak

4. Ahmet Öğretmen, “Gerçek iyiliğin hayata nasıl yansıyacağını düşünmek de ayeti anlamanın bir parçasıdır.” diyerek öğrencilerden aşağıdaki soruları cevaplamalarını ister.

Sosyal yardım projesine ait bildirimi hazırlayan ekibe yardımcı olmak amacıyla aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Ayette gerçek iyilik açıklanırken iman esaslarının ilk olarak belirtilmesinin neyi göstermektediğini açıklayınız.

b) Maddi yardımı sadece “ihtiyaç fazlasından” **vermek ile** “sevdiği maldan fedakârlık ederek” **vermek arasında insani ve ahlaki açıdan ne gibi bir fark vardır?**

c) Ayetin son kısmında yer alan “sıkıntı ve hastalık zamanlarında sabredenler” **özellikleri, projenizi yürüten kulüp öğrencilerine (Zeynep, Ali ve Ömer’e) karşılaştıkları zorluklar karşısında nasıl bir rehberlik sağlar?**

5. Değerler Kulübü öğrencileri, yaptıkları çalışmanın sonunda sosyal yardımlaşma projesinin açılış panosuna asılmak üzere “gerçek iyilik” başlıklı kısa bir metin hazırlamaya karar verdiler.

Siz de ayetten ulaştığınız sonuçlardan hareketle, iyiliğin birey ve toplum için önemini kendi cümlelerinizle en az bir paragraf olacak şekilde aşağıya yazınız.

GERÇEK İYİLİK:

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

9. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğrenme Etkinlikleri Seti 2. Bölüm (2026-2027)

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net